

Et forklaringsproblem

Kan man både producere mælk og lade kalvene gå sammen med koen, til de er fire måneder gamle? Henrik Pedersen i Brønderslev kan. Selv sparer han tid, og kalvene er sundere end gennemsnittet

SEN FRAVÆNNING

TEKST OG FOTO: IRENE BRANDT

- Man kan godt tale om, at vi har et forklaringsproblem i den økologiske mælkeproduktion, når vi allerede 24 timer efter kælvningen skiller kalven fra koen. Det er i hvert fald ét af de spørgsmål, der vender tilbage igen og igen i forbindelse med øko-dag, når folk kommer ud på gårdene og ser de små kalve gå for sig selv i en boks, sagde Thorkild Nissen, der i sin tid som kvægbrugskonsulent i Økologisk Landsforening arbejdede med projektet 'Sen fravænnning af kalve'.

Han sagde det i begyndelsen af december i forbindelse med et bedriftsbesøg på gården Lille Svanholm i Brønderslev. Her har Henrik Pedersen siden begyndelsen af 90'erne haft økologisk mælkeproduktion, og gennem alle årene har han ladet kalvene gå ved køerne i mindst fire måneder efter kælvningen. Thorkild Nissen fortsatte:

- De fleste starter med at forklare, at de tager kalven fra koen, fordi de laver mælk. Hvis dette svar ikke stiller spørgerne tilfreds, så fortæller man om faren for sygdomssmitte, om alt det ekstra arbejde, det kræver at

lade kalvene gå sammen med koen, og de økonomiske udgifter, det medfører, for slet ikke at tale om de nye, dyre stalde, man skal bygge, hvis det skal kunne lade sig gøre ... Når vi er færdige i dag, kan vi jo snakke om, hvor mange af disse argumenter, der egentlig holder.

Sæsonkælvning

Bedriftsbesøget starter i kostaldene, som bestemt ikke er nye. Tværtimod. - Men mine køer trives i disse stalde, og jeg frygter, at hvis vi bygger nyt, så skal vi til at slå med alle mulige sygdomme, som vi ikke har i dag, siger Henrik Pedersen.

Han har 50 årskøer, der alle kælver i månederne august-september, så der er mange køer og kalve i dybstrølesstalden, hvor køerne og kalvene går sammen i dagtimerne. Om aftenen skilles kalvene fra køerne, og de bliver først ført sammen igen efter malkningen næste morgen. På denne måde deler kalvene og Henrik Pedersen køernes mælk. I gennemsnit kan han malke 6.000 kg mælk fra hver ko om året. Fedtprocenten er 4,7, og proteinindholdet ligger på 3,9 pct.

Mindre sygdom

Det er kalvene, der især profiterer på

Kalvene går sammen med køerne de første fire måneder på Henrik Pedersens gård.

Henrik Pedersens produktionsmetode. Først og fremmest er dødeligheden ekstremt lav, og kalvene trives godt.

- Kalvene vokser hurtigt og bliver til rolige kvier, som allerede er klar til at kælv første gang, når de er 24 måneder gamle, fortæller Henrik Pedersen og fortsætter:

- Vi er også fri for salmonella, bstreptokokker og paratuberkulose. Dyrene klarer selv disse sygdomme, fordi koen og kalven går sammen. Når kalven dier, står den med bagen op mod koens forende, så koen kan slikke den bagi. Dermed danner koen antistoffer mod eventuelle patogener, som kalven derefter får ind gennem mælken, forklarer Henrik Pedersen. Han fortsætter:

- Køerne kommer ud hver dag -

med mindre der er hård frost eller stiv kuling. Vi har derfor ingen problemer med køernes klove - og heller ikke udgifter til kloveskæring. I 2014 endte vi med at bruge 3.100 kroner til dyrlægen - inklusive afhøring af kalvene. Det svarer til 60 kr. pr. ko på et år. Sidste år blev det lidt dyrere, fordi vi havde en ko, der skulle behandles for lungebetændelse. Ender vi med at bruge mellem 100 og 200 kr. pr. ko på et år, så er det fint.

Mindre arbejde

Når kalven dier ved koen, sparer Henrik Pedersen tid, for han skal hverken varme mælk eller vaske skåle.

I kælvningssæsonen er der travlt, for alle køerne kælver ude, men når

kalven kan gå selv, kommer koen og kalven i kælvningsboksen, hvor de går sammen indtil den næste ko har kælvet, og de flyttes videre til en boks med plads til ti køer med kalve. De første tre - fire uger holdes kalven inde; men koen kan komme ud med det samme.

- Det fascinerer ikke mig at have mange køer. Jeg vil gerne kende mine køer, og jeg kan lugte, hvis en ko har paratuberkulose, fortæller Henrik Pedersen, som i 2014 havde et dækningsbidrag på 430.000 kroner.

- Efter skat er det 270.000 kroner, og det kan jeg godt leve for. Og jeg har - bortset fra 2008 - haft overskud hvert eneste år. Og i 2015 kom vi på den sjove side af den halve million, siger Henrik Pedersen.

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

LDP 2020

Miljø- og Fødevarerministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

Henrik Pedersen lægger mere vægt på at kende de køer, han har, end på at have mange af dem.

Kvierne er født i august/september 2014. Nu går de sammen med den ene tyr, så de er klar til kælvning i august/september i år.